

Helyzetkép a beruházásokról, 2018

Tartalom

Összefoglalás	3
1. Nemzetközi kitekintés	4
2. Gazdasági környezet	5
3. A beruházások alakulása.....	6
4. Beruházások anyagi-műszaki összetétel szerint.....	10
5. A vállalkozások, a költségvetési szervek és a háztartások beruházásai	11
6. A beruházások régiók szerint megoszlása	13

További információk, adatok (linkek)

Elérhetőségek

Összefoglalás

- Magyarországon a beruházási aktivitást 2006 és 2012 között alapvetően csökkenő-stagnáló trend jellemezte, 2013 óta viszont (a 2016. évi átmeneti visszaeséssel együtt is) jelentősen bővültek az investíciók. A nemzetgazdasági beruházások volumene 2017-ben 24, 2018-ban 17%-kal nőtt, és az eddig mért legmagasabb szintre emelkedett. Az erőteljes növekedésnek több hajtóereje is volt. Egyrészt a 2014–2020-as uniós költségvetési ciklus forrásaiból finanszírozott, jelentős részt infrastrukturális fejlesztések, másrészt a vállalkozások kapacitásnövelése – összhangban az árbevétel és a nyereség növekedésével –, valamint a lakás- és egyéb ingatlanberuházások élénkülése egyaránt hozzájárultak a beruházások felfutásához.
- A beruházások 2018. évi 17%-os növekedése¹ – anyagi-műszaki összetétel, nemzetgazdasági ág és gazdálkodási forma szerint vizsgálva – az egyes területek eltérő mértékű bővülésének következtében alakult ki. A beruházások 51%-át koncentráló, legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások körében 8,8%-os növekedést regisztráltunk – ebben meghatározó szerepet játszottak külföldi érdekelt-ségű vállalkozások magyarországi befektetései –, a beruházások 14%-át adó költségvetési szervezeteknél 31%-kal nőtt a fejlesztések volumene.
- Uniós összehasonlításban a bruttó állóeszköz-felhalmozás 2018. évi magyarországi volumennövekedése (16,5%) a tagországok között a legnagyobb volt az előző évihez képest. A bruttó állóeszköz-felhalmozás GDP-hez viszonyított arányát tekintve Magyarország 2018. évi értéke (25,5%) a második az unióban. 2010-hez képest Magyarországon a bruttó állóeszköz-felhalmozás volumene 50%-kal nőtt, ami az 5. legnagyobb növekedés az unió egészét tekintve.
- A beruházások országos expanziója Nyugat-Dunántúl kivételével minden régióban érezhető volt. A székhely szerinti adatok alapján a beruházási teljesítményérték legnagyobb részét, 47%-át koncentráló budapesti gazdasági szervezeteknél nőtt leginkább (26%-kal) a fejlesztések volumene.

¹ Előzetes, 2018. évi negyedéves beruházásstatisztikai adatok alapján.

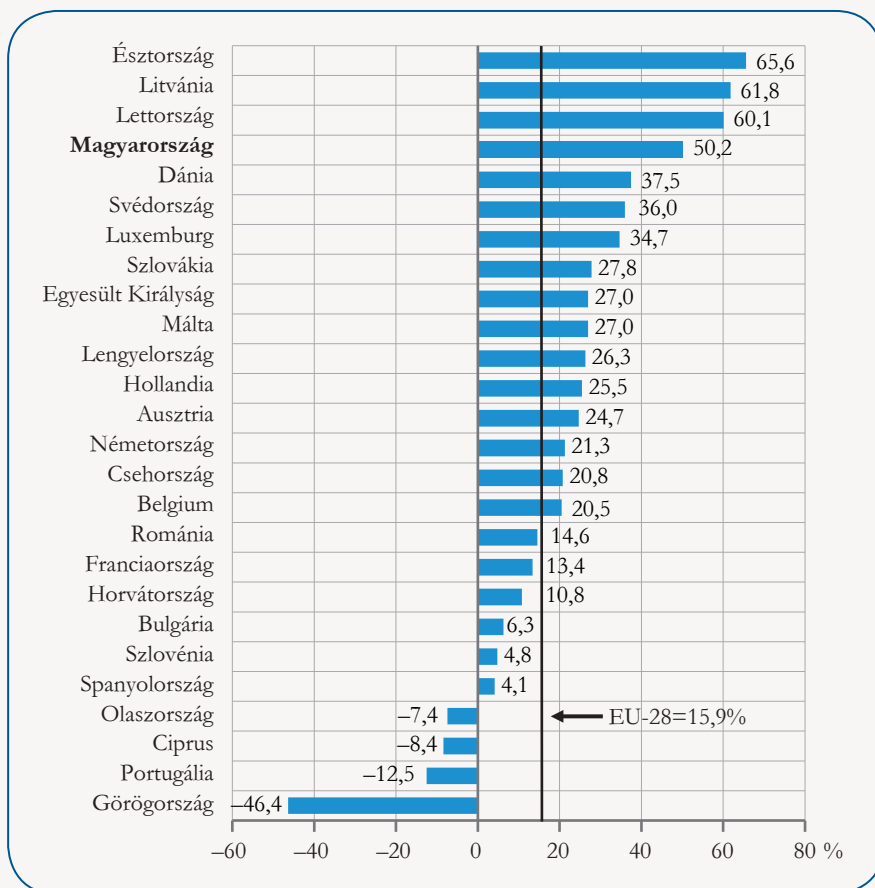
1. Nemzetközi kitekintés

2018-ban az Európai Unió (EU-28) egészében² a bruttó állóeszköz-felhalmozás³ volumene 3,0%-kal nőtt a 2017. évihez viszonyítva, ezen belül hat tagállamban csökkent, a többiben bővült. Az unió – e szempontból is – legnagyobb súlyú nemzetgazdaságának számító Németországban 2,6%-os emelkedés történt. A legnagyobb mértékben (17%-kal) Magyarországon nőtt a bruttó állóeszköz-felhalmozás volumene. (Az új tárgyi eszközökkel kapcsolatos beruházások a bruttó állóeszköz-felhalmozás 79%-át tették ki.) A kelet-közép-európai régióban jellemzően az uniós átlagnál dinamikusabb bővülések történtek: Lettországon 16, Csehországban 10, Lengyelországban 7,3, Szlovákiában 6,8%-kal növekedett, miközben Romániában 3,2%-kal csökkent az állóeszköz-felhalmozás volumene. Általánosságban elmondható, hogy a kelet-közép európai régióban az erőteljes növekedést az uniós forrásból származó fejlesztések is támogatták.⁴

Az állóeszköz-felhalmozás volumene 2018-ban uniós átlagban 16, hazánkban 50%-kal meghaladta a 2010. évi. Ebben az összehasonlításban Magyarország a 28 tagország közül (Írország és a balti államok mögött) az 5. volt.

1. ábra

A bruttó állóeszköz-felhalmozás volumenváltozása az Európai Unió tagországaiban,* 2018
(a 2010. évihez képest)

* Az EU-28 esetében a 2010-es bázison a legmagasabb növekedés – egyedi hatások eredményeképpen – Írországban volt, ahol a 2018. évi bruttó állóeszköz-felhalmozás 2010-hez képest 129%-kal nőtt. A kiugró érték miatt ezt az adatot az 1. számú ábrán nem szerepeltettük. Az adatletöltés időpontjában Finnország adatai nem voltak elérhetőek. Adatletöltés dátuma: 2019. március 25.

² Forrás: Eurostat.

³ A beruházások a bruttó állóeszköz-felhalmozás jelentős – hazánkban mintegy négyötödét képviselő – részhalmozát alkotják. A bruttó állóeszköz-felhalmozás a beruházásokon kívül – többek között – a pénzügyi lízing keretében megszerzett eszközöket, az immateriális javak beszerzését és a K+F-ráfordítások meghatározott részét is tartalmazza.

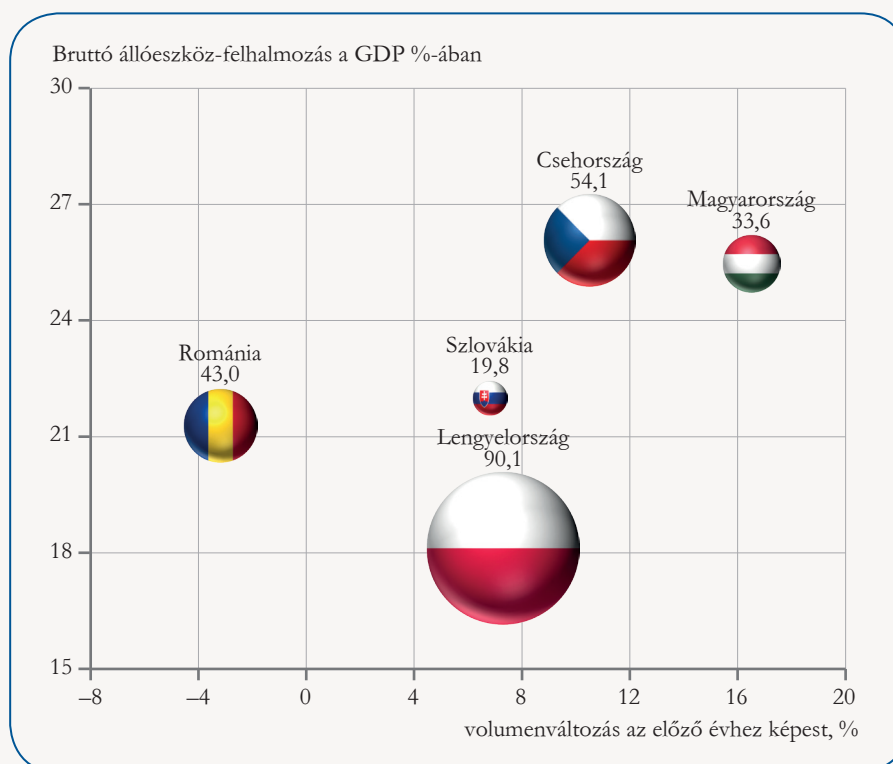
⁴ A 2014–2020-as ciklus uniós támogatásainak kifizetéseiről és tagállamonkénti felhasználásáról az alábbi oldalon lehet tájékozódni: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview#>.

A bruttó állóeszköz-felhalmozás GDP-ből való részesedése alapján, 2018-ban Magyarország (25,5%) a 2. helyen szerepelt, csak Csehországban volt magasabb a mutató értéke (26,1%).

Az állóeszköz-felhalmozás növekedését, a bruttó állóeszköz-felhalmozás GDP-ből való részesedését, illetve az állóeszközökre fordított kiadások folyó áras szintjét együttesen vizsgálva 2018-ban megállapítható, hogy Magyarország az előbbi kettőt tekintve ugyan kiemelkedik a főbb régiós versenytársak közül, de a teljes magyar gazdaság korlátozott méretéből fakadóan a folyóáras értékek alacsonyabbak például a lengyel (annak 37%-a) és a cseh (annak 62%-a) bruttó állóeszköz-felhalmozásánál.⁵

2. ábra

A visegrádi országok és Románia bruttó állóeszköz-felhalmozásának legfontosabb jellemzői*, 2018

* A buborék mérete a 2018. évben bruttó állóeszköz-felhalmozásra fordított összeggel arányos. Az értékek folyóáron, milliárd euróban szerepelnek.

2. Gazdasági környezet

A magyar gazdaság 2013-ban növekedési pályára állt, a bővülés 2018-ban is folytatódott. Magyarország bruttó hazai terméke (GDP) 2018-ban – az uniós átlagnál jóval nagyobb mértékben – 4,9%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest, illetve lényegében a bővülés szerkezete is közel azonos volt a megelőző évvel. A 2018. évi növekedési ütem az elmúlt 14 év legdinamikusabb emelkedése volt. A felhasználási oldalon a belső kereslet segítette elő a GDP nagymértékű bővülését. Ezen belül a háztartások tényleges fogyasztása 4,6%-kal haladta meg a megelőző évit. A 2018. évi gazdasági növekedéshez nagymértékben hozzájárult a 17%-kal bővülő bruttó állóeszköz-felhalmozás, amelynek GDP-hez viszonyított aránya 3,2 százalékponttal magasabb lett az egy évvel korábbinál. A közösségi fogyasztás és a külkereskedelmi folyamatok összességében visszafogták a GDP növekedését, ez utóbbi 1,5 százalékponttal lassította a gazdasági teljesítmény bővülését. A termelési oldalon az építőipar teljesítménye 23, a mezőgazdaságé

⁵ A vásárlóerő-paritáson (angolul „purchasing power parity”, rövidítve PPP) való számítás ettől eltérő eredményre vezetne, de jelen kiadványban ezzel nem foglalkozunk.

5,3, a bruttó hozzáadott érték közel kétharmadát előállító szolgáltató szektoré 4,4, az iparé 3,2 %-kal nőtt. A szolgáltatások döntő többségében lényegesen emelkedett a hozzáadott érték volumene, a legnagyobb mértékben (7,9%-kal) a kereskedelem, gépjárműjavítás és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén.

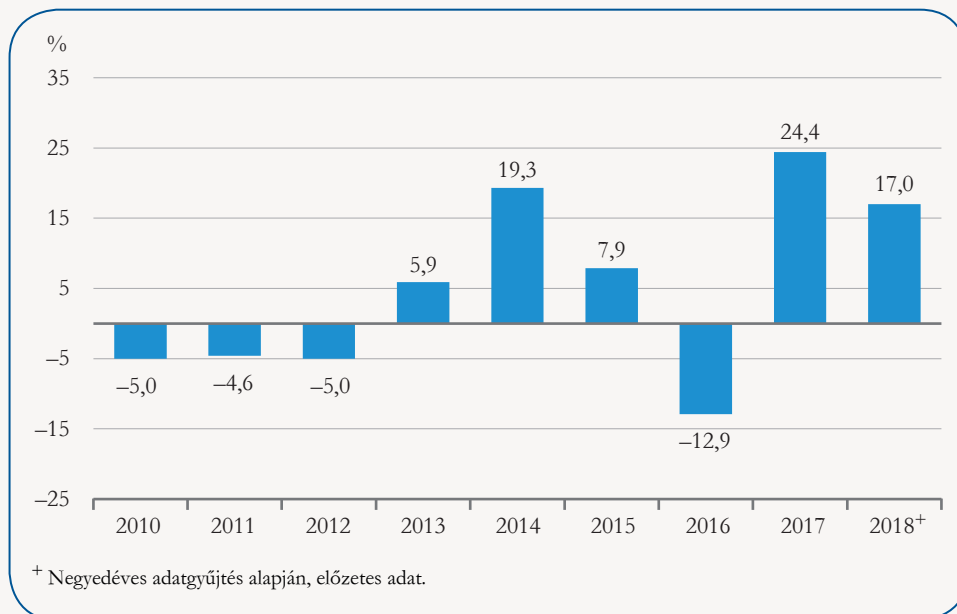
A magyar gazdaság 2018. évi bővülése – a megelőző évekhez hasonlóan – nagymértékben meghaladta az EU-28 átlagát (1,9%). Hazánkban gyorsult, uniós szinten számottevően lassult a növekedés üteme 2017-hez viszonyítva. Magyarország 2018. évi gazdasági teljesítménybővülése az unióban a 4. legjelentősebb volt, Írország (6,7%), Málta (6,6%) és Lengyelország (5,1%) mögött. A régiós versenytársak túlnyomó többségében a magyartól kissé elmaradva bővült a GDP volumene: Romániában és Szlovákiában 4,1, Csehországban 3,0%-kal. A legfontosabb gazdasági partnerünknek számító Németország GDP-je az uniós átlagnál némileg alacsonyabb mértékben, 1,4%-kal emelkedett.

3. A beruházások alakulása

A beruházások volumenét – a 2008-as gazdasági és pénzügyi válságot követően elkezdődött és 2012-ig tartó csökkenés után – a 2013-ban meginduló, a magyar gazdaság méretéhez képest jelentős nagyságrendű, európai uniós forrású fejlesztések, valamint a gazdaságpolitikai környezet változása együttesen emelkedő pályára állították. A 2007–2013-as uniós ciklus forrásainak felhasználásával finanszírozott projektek befejeződése 2016-ban a beruházások jelentős visszaesését eredményezte. 2017-ben viszont újra jelentősen nőtt (24%) a beruházási aktivitás, ami már csak részben volt köszönhető a 2014–2020-as európai uniós költségvetési ciklus új projektjeinek, hiszen emellett a vállalkozások a gazdasági konjunktúra hatására kapacitásbővítésbe kezdtek, valamint a lakásberuházások és az egyéb ingatlanfejlesztések is lényegesen emelkedtek. A 2017-ben megkezdődött folyamatok, bár kisebb ütemben (17%), de változatlan formában kitartottak 2018-ban is.

3. ábra

A nemzetgazdasági beruházások volumenváltozása
(az előző évhez képest)

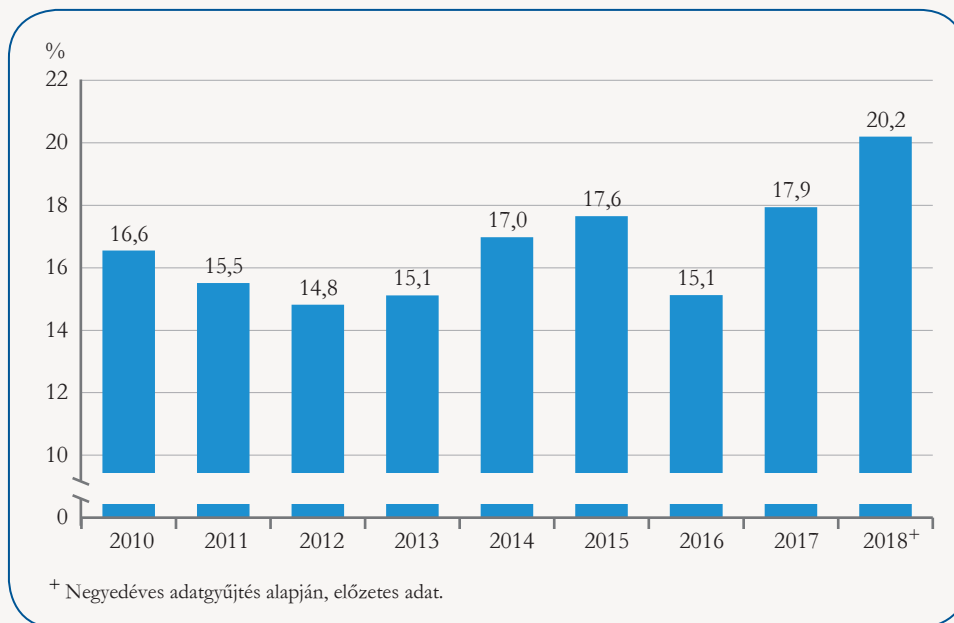

A nemzetgazdasági beruházások GDP-hez viszonyított aránya a volumenváltozással összefüggésben 2013-tól kezdve – 2016 kivételével – folyamatosan emelkedett, köszönhetően annak, hogy a GDP felhasználási tételei közül a beruházások nőttek a leggyorsabban. A 2014–2017 között mért átlagosan 16,9%-os arány ennek megfelelően jóval magasabb volt az évtized elejénél (2010–2013 között 15,5%).

A 2018-ban regisztrált 20,2%-os arány – bár az évtized elejétől a legmagasabb érték – azonban még mindig elmaradt a 2000-ben mérttől (21,4%), elsősorban a lakásberuházások alacsonyabb GDP-arányos értékéből fakadóan.

4. ábra

A nemzetgazdasági beruházások GDP-hez viszonyított aránya

Hazánkat 2018 folyamán erőteljes beruházási aktivitás jellemezte, az így létrejövő termelési kapacitás és jobb infrastrukturális feltételek alapot teremthetnek a következő évek gazdasági teljesítménynövekedésére.

2018-ban a beruházási folyamatok alakulásában a korábbi évekhez hasonlóan ismét meghatározóak voltak az uniós források, bár szerepük mérséklődött a magánszektor beruházásainak felfutása következtében. Ezzel párhuzamosan erősödött az egyéb források (pl. hitelintézetektől származó fejlesztési kölcsönök, új lakás építését szolgáló lakossági ingatlanhitelek) bevonása is.

A közösségi támogatás felhasználásával megvalósuló, újtárgyieszköz-beszerzésben is érintett projektek finanszírozása 2018-ban – a magas bázis miatti névleges kifizetésekhez képest – jelentősen szűkült⁶, mivel a gazdasági szervezetek a 2014–2020-as ciklushoz tartozó, jelentős összértékű projektek többségében jellemzően a korábbi évben megkapott, a projekt teljes költségéhez képest meghatározó részarányt képviselő előlegekből megkezdett tárgyieszköz-beruházásokat folytatták le 2018-ban.

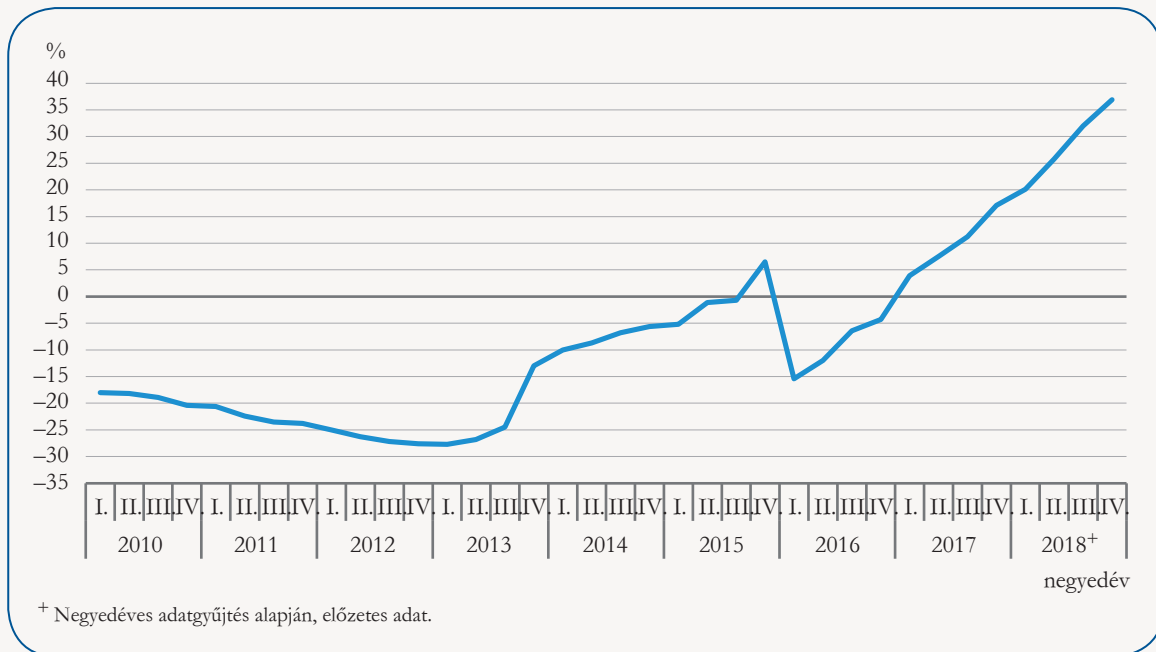
A tárgyieszköz-beszerzésben is érintett projektekkel kapcsolatos kifizetések 2017-ben több mint 2000 milliárd, 2018-ban közel 1500 milliárd forintot tettek ki. 2018-ban a beruházások több mint 17%-át – 2017-ben még 29%-át – finanszírozták az uniós támogatásokból (sőt a kifizetések 2018-as aránya a beruházásokon belül a 2013–2015-ös évekre jellemző 25–30% közötti értékektől is jelentősen elmaradt).

A tárgyi eszközzel kapcsolatos teljes kifizetésből 351 milliárd forintot az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Programon keresztül (pl. közúti- és vasútiinfrastruktúra-fejlesztés támogatására), 303 milliárd forintot a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében (pl. megyeszékhelyeken megvalósult fejlesztésekre és ipari területek kialakítására) fizettek ki. Ennek kedvezményezettjei – a tárgyieszköz-projektek esetében – 2018-ban is túlnyomórészt a költségvetési szervek és állami nagyvállalatok voltak, valamint jelentősebb hányadot képviselt a kkv-szektor is.

⁶ Forrás: az Innovációs és Technológiai Minisztérium által kezelt FAIR-adatbázis.

5. ábra

A beruházások szezonálisan kiigazított volumenváltozása
(2015 negyedéveinek átlagához képest)

2018-ban mindegyik nemzetgazdasági ágban bővültek a beruházások, a legnagyobb mértékben a csekély súlyt képviselő bányászat, kőfejtésben (81%) és a szintén kis részarányú egyéb szolgáltatások⁷ (74%) területén.

Növekedett a beruházási teljesítmény volumene az összérték több mint negyedét realizáló feldolgozóiparban (6,3%), valamint a másik két kiemelt súlyú nemzetgazdasági ágban, az ingatlanügyletekben (17%) és a szállítás, raktározásban (33%) is. Ez a három nemzetgazdasági ág együttesen a beruházási teljesítményérték – a korábbi évekhez hasonlóan – közel hattizedét adta. A 13 feldolgozóipari részterület közül 9-ben emelkedett az összehasonlító áron számított teljesítményérték, miközben a bázis is történelmileg rekordmagas szinten volt. A legjelentősebb növekedés a feldolgozóipari beruházások 5,7%-ot realizáló villamos berendezés gyártása (70%), valamint az egytizedét kitevő számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása (31%) területén valósult meg, elsősorban a járműgyártásban felhasznált termékek iránti erős nemzetközi és belföldi kereslettel összefüggésben. A szállítás, raktározásban a döntően uniós forrásból finanszírozott autópálya-, autóút-, kerékpárút- és vasútépítések mellett a szállítmányozással foglalkozó vállalkozások is nagymértékben növelték fejlesztéseiket. Az ingatlanügyletekben a lakásépítések és -felújítások mellett az üzleti célú ingatlanfejlesztések (pl. bérbeadást szolgáló logisztikai csarnokok, irodaházak, kiskereskedelmi egységek) is jelentősen növekedtek. A szintén jelentős súlyt képviselő kereskedelem, gépjárműjavítás éves beruházási teljesítménye alig változott (2,6%), elsősorban a korábbi években realizálódott nagy értékű áruházfelvételek kifutásának következtében.

Az államháztartás jelentős szerepet játszott a beruházások 2018. évi kiemelkedő növekedésében. A közigazgatásban, az oktatásban és az egészségügyi szolgáltatásban jellemzően az átlagot meghaladó emelkedés történt, beruházásaik – amelyek túlnyomó részét költségvetési, emellett uniós forrásokból finanszírozták – a nemzetgazdasági beruházások mintegy tizedét tették ki. A közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás területén (35%) elsősorban a hazai költségvetési forrásokhoz kötődő – a rend- és honvédelemhez kapcsolódó, valamint a központi közigazgatási szerveknél megvalósult – beruházások eredményezték a nagyarányú emelkedést. A humán egészségügyi, szociális ellátásban

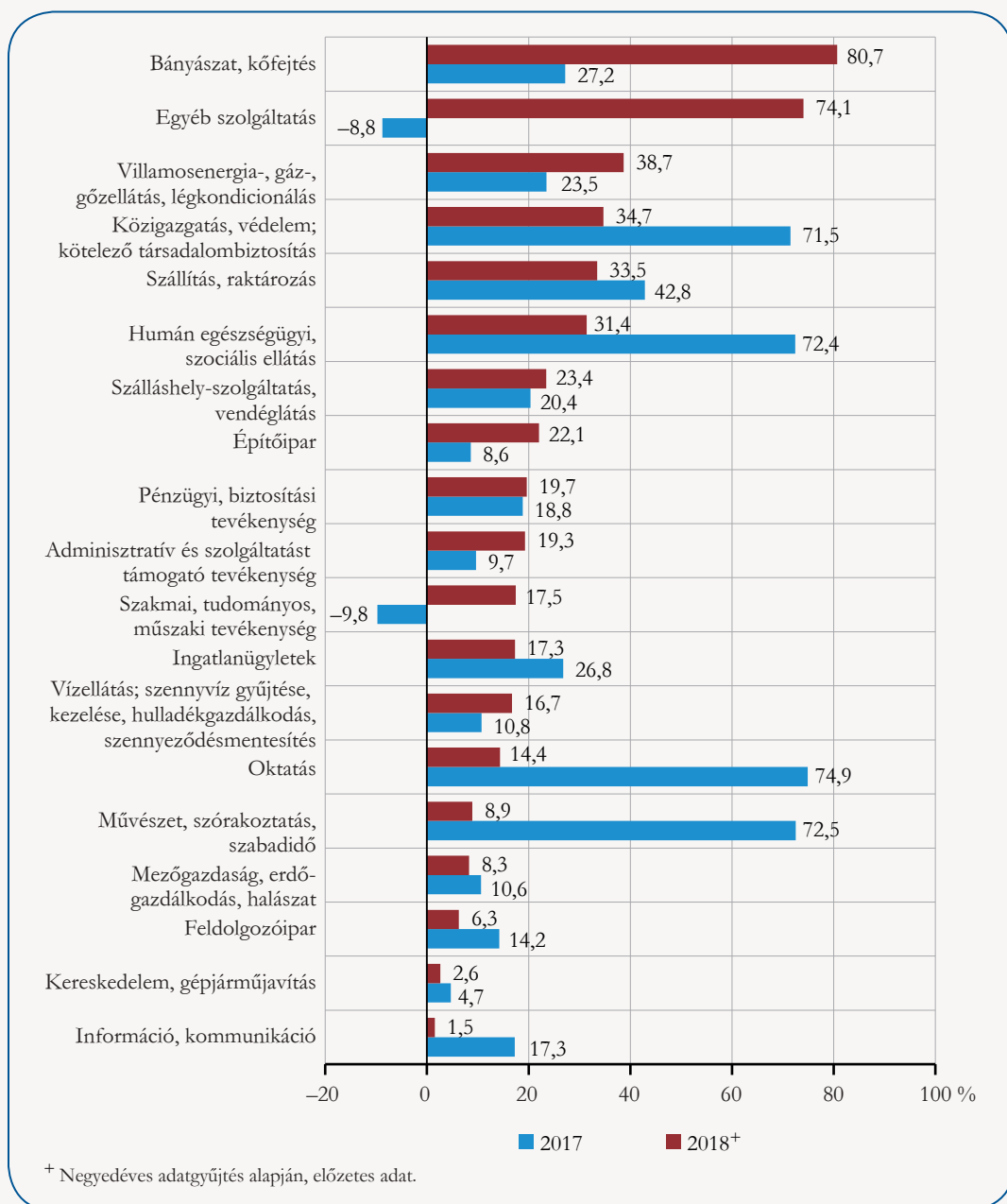
⁷ Ide tartozik többek között a számítógép, személyi és háztartási cikkek javítása, az érdekképviselési, egyházi, politikai tevékenység és a szépségápolás is.

(31%) az erőteljes növekedést a viszonylag alacsony bázishoz képest növekvő fekvőbeteg-ellátás eszköz-beszerzései is segítettek. Az oktatásban (14%) egyes felsőoktatási intézményekben megvalósult, nagyértékű projektek is szerepet játszottak a beruházások bővülésében. Az államháztartási források az energiaipar, valamint a művészet és szabadidő beruházásainak emelkedéséhez is jelentősen hozzájárultak. Az energiaiparban az előző évihez képest 39%-kal nőtt a fejlesztések volumene, amit elsősorban az alternatív energiát hasznosító létesítmények telepítése (pl. szélenergia, napelemparkok, geotermikus hőerőművek) eredményezett. A művészet, szórakoztatás, szabadidő területén – elsősorban a versenysporttal kapcsolatos nagyberuházások miatt – 8,9%-kal nőtték a beruházások.

Számottevően növekedett a beruházási aktivitás az építőiparban, ahol a konjunktúrával párhuzamosan 22%-os növekedés valósult meg. A kis részarányú pénzügyi, biztosítási tevékenység fejlesztései 20%-kal emelkedtek, amiben készpénzfelvevő automaták beszerzései is szerepet játszottak. A legkisebb növekedéssel bíró terület az információ, kommunikáció volt, aminek beruházásai mindössze 1,5%-kal emelkedtek, elsősorban a távközlési szolgáltatók mérsékeltébb beszerzései miatt.

6. ábra

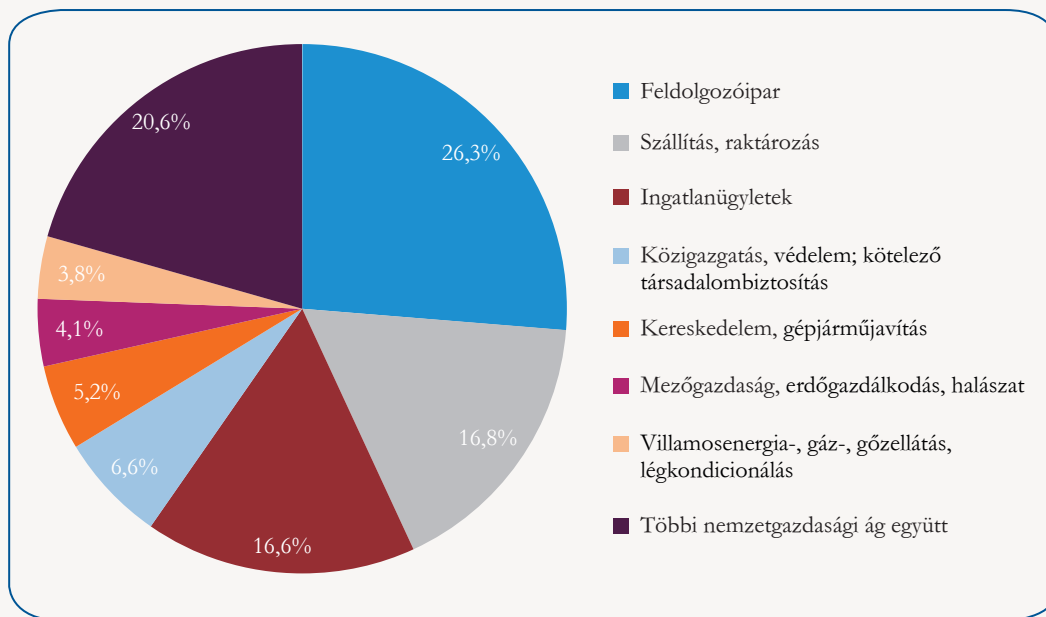
A beruházások volumenváltozása nemzetgazdasági ágak szerint
(az előző évhez képest)

A három legnagyobb súlyú nemzetgazdasági ág (a feldolgozóipar, a szállítás, raktározás és az ingatlanügyletek) összesített részesedése 2017-hez képest 0,4 százalékponttal csökkent. A kissé alacsonyabb koncentrációt elsősorban az okozta, hogy a jellemzően uniós finanszírozású nemzetgazdasági ágakban nagyobb mértékben nőtt a fejlesztések volumene, valamint több kisebb részarányú területen is a nemzetgazdasági átlagot jóval meghaladó emelkedés történt. A feldolgozóipar aránya 3,1 százalékponttal mérséklődött, ugyanakkor az ingatlanügyleteké 0,6 százalékponttal nőtt. Ez utóbbi 2018-ban a harmadik legnagyobb súlyú nemzetgazdasági ág volt, mivel a szállítás, raktározás beruházásainak a részaránya kiugróan, 2,1 százalékponttal emelkedett. A beruházási teljesítmények különböző mértékű növekedése következtében több további nemzetgazdasági ág súlya is számottevően megváltozott, közülük a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás a legnagyobb mértékben, 0,9 százalékponttal nőtt, míg leginkább a kereskedelem, gépjárműjavítás súlya csökkent, 0,7 százalékponttal.

7. ábra

A nemzetgazdasági beruházások megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint, 2018⁺

⁺ Negyedéves adatgyűjtés alapján, előzetes adat.

4. Beruházások anyagi-műszaki összetétel szerint

A beruházások anyagi-műszaki összetétele 2018-ban kismértékben megváltozott az előző évihez képest, illetve jellemzően a 2017-ben megkezdődött tendencia – az építési beruházások arányának növekedése – folytatódott: míg tavalyelőtt az építési beruházások a nemzetgazdaságban megvalósult összes beruházás 52%-át tették ki, addig 2018-ban ez az arány – a lakás-, ipari, logisztikai, infrastrukturális és egyéb építkezések folytatódó bővülésének eredményeképpen – 56%-ra nőtt. Ezzel párhuzamosan a 2017-ben még 47%-ot képviselő gép- és berendezésberuházások 2018-ban – a jelentős teljesítménynövekedés ellenére – a nemzetgazdasági beruházások 43%-át adták.

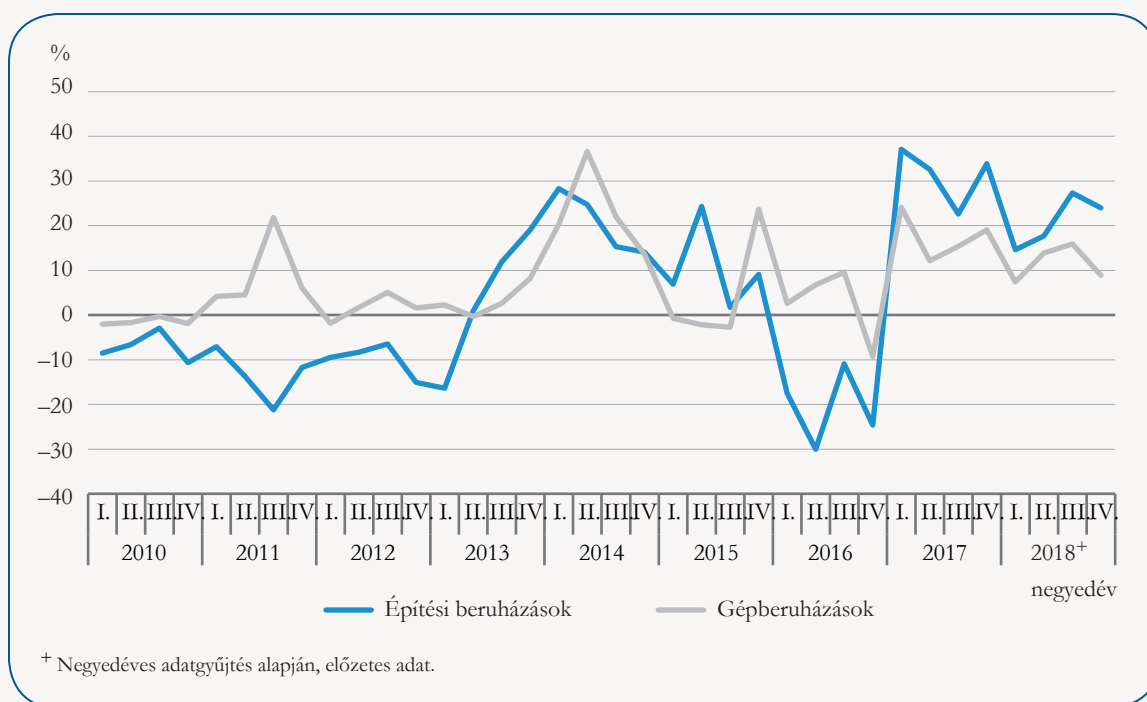
2018-ban az építési, valamint a gép- és berendezésberuházások is jelentősen növekedtek. Az építési beruházások 2013-tól tartó emelkedése a 2016-os átmeneti visszaesés után 2017-től a korábbiaknál is nagyobb lendületet vett, 2017-ben 31%-kal, 2018-ban pedig 22%-kal növekedett. Az építési beruházásokon belül az egyéb építményekbe történő beruházások nőttek nagyobb mértékben, köszönhetően elsősorban az uniós forrásokból finanszírozott infrastrukturális fejlesztéseknek, de az épületek építése

is dinamikusan bővült 2018-ban a középületek, kulturális és sportlétesítmények, irodaházak, logisztikai csarnokok, bankfiókák és lakások építésének következtében.

2018-ban a gép- és berendezésberuházások is élénken, de az építésekénél kisebb mértékben (11%-kal) nőttek. E csoportban a beruházott javak nagyobbik része (65%-a) – a korábbi évekhez hasonlóan – importból származott, illetve a gép- és berendezésbeszerzések legnagyobb hányada (44%-a) hagyományosan a feldolgozóiparban realizálódott.

8. ábra

A beruházások volumenváltozása anyagi-műszaki összetétel szerint
(az előző év azonos időszakához képest)

5. A vállalkozások, a költségvetési szervek és a háztartások beruházásai

2018-ban a költségvetési szervek, illetve a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások beruházási teljesítménye egyaránt növekedett az egy évvel korábbihoz képest: míg a költségvetési szervek erőteljesen, 31%-kal növelték beruházásaikat, addig a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások annál mérsékeltebben, 8,8%-kal. A háztartások beruházási teljesítménye 2018-ban – a lakásépítések és lakásfelújítások jelentős emelkedésével összefüggésben – 21%-kal emelkedett az előző évihez képest.

A vállalkozások beruházásainak növekedéséhez a nemzetgazdasági beruházásokból 36%-os súlyt képviselő nagyvállalati (250 fő és afeletti létszámot foglalkoztató) kör élénken bővülő fejlesztései is hozzájárultak, miközben 2018-ban a nemzetgazdasági beruházásokból 15%-os súlyt képviselő közép- és kisvállalkozások⁸ ezt némileg meghaladón, a csekélyebb súlyú kisvállalkozások⁹ a nagyvállalati körnél jóval magasabb mértékben növelték az új tárgyi eszközök beszerzését.

A nagyvállalati kör beruházásainak 8,6%-os növekedése a multinacionális vállalatok és azon belül elsősorban a feldolgozóiparban tevékenykedők kapacitásbővítéseire, meglévő üzemek fejlesztésére,

⁸ Létszám-kategória alapján közép- és nagyvállalkozás 50–249 fő között.

⁹ Létszám-kategória alapján kisvállalkozás 10–49 fő között.

újak telepítésére, továbbá az állami tulajdonú vállalkozásoknak a 2017. évihez hasonlóan magas értékű uniós finanszírozású projekteire vezethető vissza.

A kkv-szektorban a kisvállalkozások (22%) és a középvállalkozások (9,2%) összességében kimagaslóan növelték a beruházásaikat. Ez annak is köszönhető, hogy a Magyar Nemzeti Bank 2018-ban is folytatta a Piaci Hitelprogramot (PHP)¹⁰. Ez az előző évhez hasonlóan a hazai kis- és középvállalkozások hitelhez jutásának feltételeit javította, amelynek keretében a hitelintézetek több mint 460 milliárd forintnyi hitelt helyeztek ki.

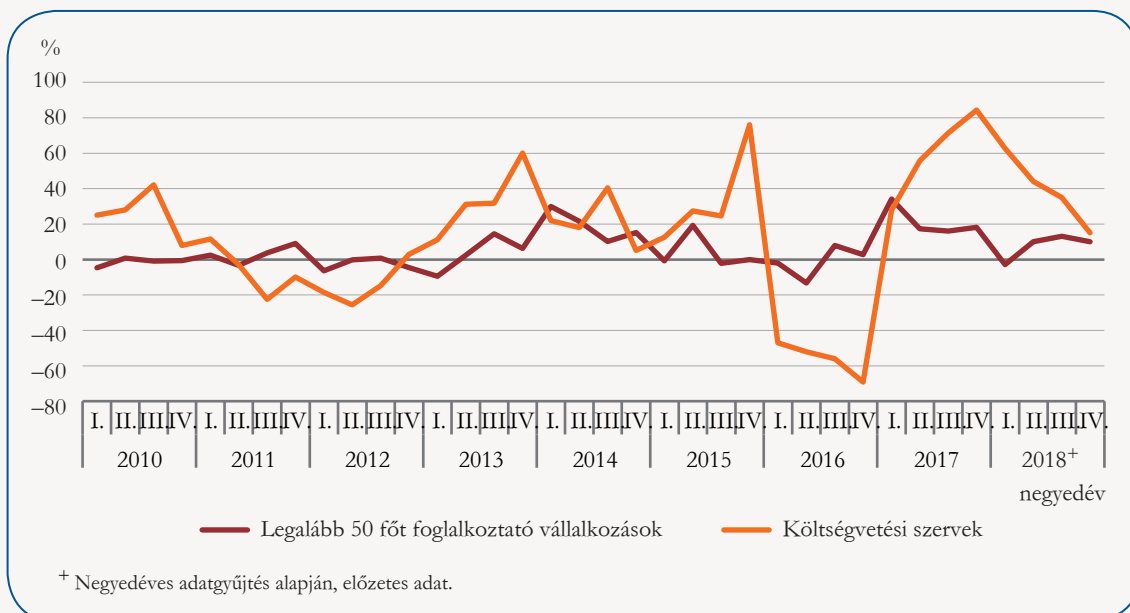
2018-ban Magyarországon a vállalati hitelezés a gazdasági válság óta nem tapasztalt, kiugró mértékben növekedett. A növekedés a kelet-közép-európai régióban volt a leggyorsabb tempójú, azaz 14%-kal bővült tranzakciós alapon. Az év során a hitelfolyósítások 892 milliárd forinttal meghaladták a törlesztéseket. A nettó tranzakciókat meghaladóan – a leírásokat, átsorolásokat és egyéb állományváltozásokat is tartalmazó – a bruttó állományváltozás 964 milliárd forintot tett ki. A bővülés elsősorban a beruházások finanszírozását kiemelten szolgáló éven túli hitelekben jelentkezett, a növekedés itt 661 milliárd forint volt. A forintbitelek állománya 643, míg a devizahiteleké 321 milliárd forinttal nőtt egy év alatt. A kis- és középvállalkozások hitelezésében is folytatódott a több éve tartó bővülés, 2018-ban 12%-kal nőtt a kihelyezett hitelállomány. A mikrovállalkozásoké bővült a legnagyobb mértékben, közel 21%-kal, míg a középvállalatoknak folyósított hitelek 8%-kal emelkedtek.

A költségvetési szervek beruházásai a 2017-es nagymértékű (67%-os) növekedést követően 2018-ban is jelentősen, 31%-kal bővültek. (A közszerében a beruházások volumene az uniós források rendelkezésre állásával összefüggésben változott.)

2018-ban a központi költségvetési szervek beruházásai mintegy 35%-kal nőttek, ezen belül a rend- és honvédelemmel, a fekvőbeteg-ellátással és a felsőoktatással kapcsolatos fejlesztések bővültek a legnagyobb mértékben. Ennek eredményeképpen a központi alrendszer a költségvetési beruházások 55%-át tette ki 2018-ban.

9. ábra

A beruházások volumenváltozása a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozásoknál és költségvetési szerveknél
(az előző év azonos időszakához képest)

A települési önkormányzatok 2018. évi beruházásai 27%-kal haladták meg az egy évvel korábbi, miközben részarányuk 45%-ra csökkent (az évtized elején az önkormányzati beruházások jellemzően a költségvetési beruházások kétharmadát alkották). Elsősorban kulturális, úthálózat-fejlesztési, sportte-

¹⁰ Forrás: MNB, Hitelezési folyamatok, 2019. márciusi kiadvány.

vékenység-támogatási, szociális és köznevelési célú beruházásokat – jellemzően szintén uniós projektek keretében – valósítottak meg.

6. A beruházások régiók szerinti megoszlása¹¹

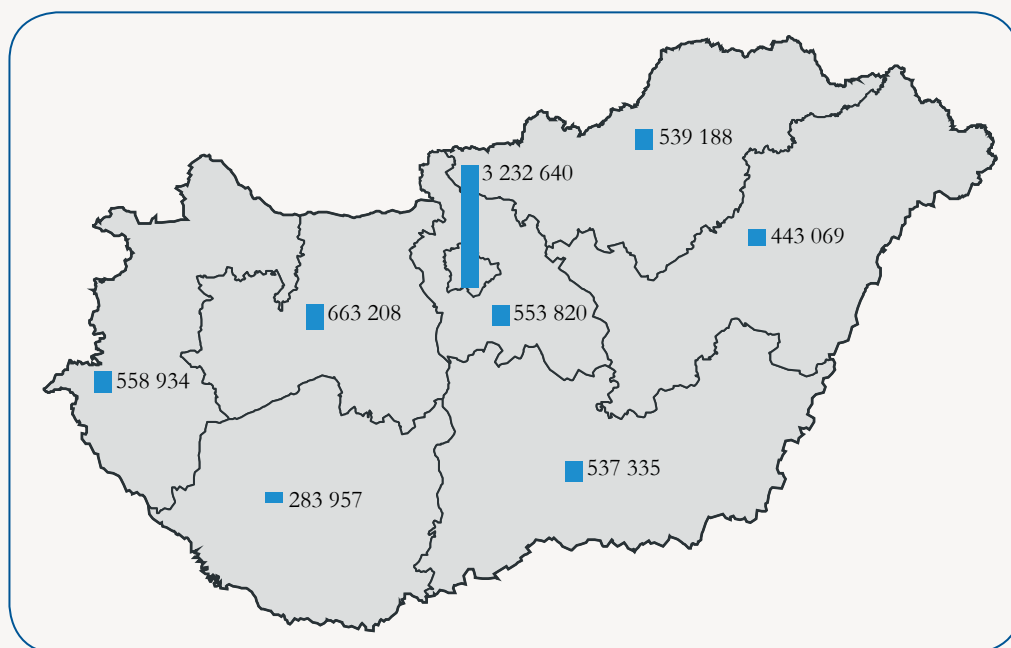
Több évtizedre visszanyúló tendenciát folytatva a beruházások megközelítőleg fele (47%-a) a budapesti székhelyű gazdasági szervezeteknél realizálódott, Pest régió súlya 0,3 százalékponttal, 8,1%-ra csökkent, mivel a beruházások az országos átlagnál – összefüggésben a relatíve kisebb volumenű uniós pályázati kerettel – itt kisebb mértékben nőttek.

2018-ban a közép-magyarországi és a dunántúli székhelyű szervezeteknél realizálódott a beruházások több mint háromnegyede. Dunántúl három régiójában eltérő mértékben változott a beruházási volumen: a legnagyobb mértékű bővülés Közép-Dunántúlon (16%) valósult meg, amiben szerepet játszottak uniós forrásból megvalósult oktatási és egészségügyi intézményi fejlesztések, rekonstrukciók is. Egyedül Nyugat-Dunántúlon estek vissza a beruházások (3,6%-kal), főleg egyes feldolgozóipari vállalatok visszafogottabb beruházási aktivitása miatt. A legkisebb részarányú régió továbbra is Dél-Dunántúl, amely mindössze 4,2%-kal részesedett a nemzetgazdasági beruházásokból.

Mivel a dél-alföldi székhelyű szervezetek beruházásai az országost meghaladó mértékben nőttek – jelentős részben költségvetési szervek fejlesztéseinek eredményeképpen –, e térség súlya mérsékelten, mintegy 0,2 százalékponttal, 7,9%-ra emelkedett. Észak-Alföld beruházásainak volumene 3,7%-kal nőtt – részben a korábban befejeződött uniós fejlesztések kifutása miatt –, így részesedése 0,9 százalékponttal, 6,5%-ra csökkent. Ezzel szemben Észak-Magyarország súlya 0,5 százalékponttal, 7,9%-ra növekedett 2018-ban, köszönhetően annak, hogy a területen jelentős uniós forrású fejlesztések (pl. közlekedési infrastruktúra építése) realizálódtak, illetve az itt tevékenykedő, elsősorban ipari vállalatok is növelték a beruházásaikat.

10. ábra

A gazdasági szervezetek beruházásainak teljesítményértéke, milliárd forint, 2018⁺

⁺ Negyedéves adatgyűjtés alapján, előzetes adat. Székhely szerinti adatok.

¹¹ A 4 fő feletti létszámú vállalkozások, létszámhatár nélkül a költségvetési szervek és megfigyelt nonprofit szervezetek székhely szerinti adatai alapján.

További információk, adatok (linkek):

[Összefoglaló táblák \(STADAT\)](#)

[Területi táblák \(STADAT\)](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Lépjen velünk kapcsolatba!](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789